

EBRU

malba na vodní hladině

Tess Gemelová

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

EBRU

malba na vodní hladině

Tess Gemelová

Vydala Grada Publishing, a.s.,
U Průhonu 22, Praha 7
info@grada.cz, www.grada.cz,
tel.: +420 234 264 401
jako svou 8111. publikaci

Texty a fotografie: Mgr. Tereza Gemelová
Fotografie na obálce a na str. 6: Vojtěch Peter
Grafická úprava a sazba: Monika Davidová
Odpovědná redaktorka: Ing. Jana Minářová

Počet stran 112
Vytisklo TISK CENTRUM s.r.o., Moravany u Brna

© Grada Publishing, a.s., 2021
Cover Design © Monika Davidová, 2021

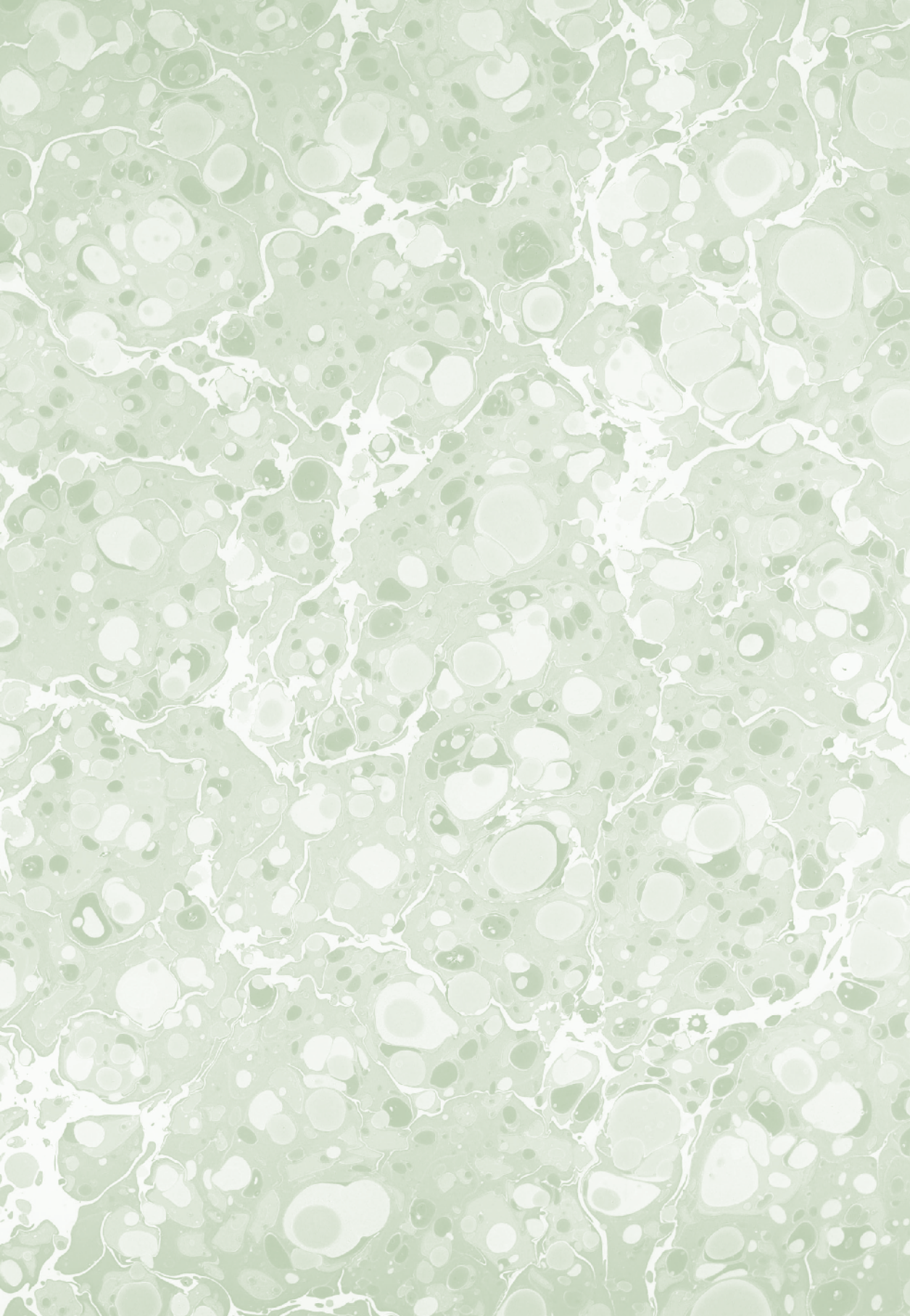

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků. Doporučení a pracovní postupy v této knize byly autorem ověřeny, přesto nelze za ně převzít odpovědnost. Autor ani nakladatelství neručí za jakékoliv věcné, osobní ani majetkové škody.

ISBN 978-80-271-4348-1 (ePub)
ISBN 978-80-271-4347-4 (pdf)
ISBN 978-80-271-2488-6 (print)

EBRU

Obsah

Úvod	7
Historie	8
Materiál	12
Pomůcky	15
Základní vzor – Battal-Ebru – cákání	24
Gel-Git	26
Tarak – hřebenovité Ebru	28
Spiral Ebru	30
Abstrakt-Ebru	34
Srdíčka	36
Květiny	40
Sakura	44
Ebru-vějíř	64
Motýlek	68
Ebru-kšiltovka	74
Ebru-tenisky	78
Dřevěný náramek	84
Gumička do vlasů	90
Ebru-záložky	96
Ebru-sešit	100
Klíčenka	104

Úvod

A je to tady! První kniha v češtině o turecké technice malby z vodní hladiny – Ebru.

Vydání knihy o Ebru byl můj dlouholetý plán, ale až díky nakladatelství Grada, se konečně realizoval. Vytvořila jsem pro vás průvodce touto kouzelnou technikou a najdete zde veškeré informace, které potřebujete pro vaši tvorbu.

Mé první seznámení s technikou Ebru se uskutečnilo na internetu, když jsem objevila a pak žasla nad neuvěřitelnými videi tureckých umělců. Bylo to pro mě něco nepochopitelného a měla jsem spoustu otázek. Proč? Jak? Co je to za vodu? Jaké barvy používají? Jak to dokázali? Na tyto otázky jsem se snažila najít odpověď a současně jsem hledala někoho, kdo by se této technice u nás věnoval, ale neúspěšně.

V té době jsem studovala na Ostravské univerzitě a jezdila do zahraničí na různé stáže. Když se mi naskytla možnost opět vycestovat v rámci pracovní stáže Erasmus, destinace byla jasná – Turecko. Chtěla jsem se vydat poznávat Ebru přímo od tureckých mistrů. A také mě očaroval Istanbul. Z předchozích cest jsem měla pár přátel z Turecka, které jsem požádala, zda by mi pomohli najít ateliér, galerii nebo školu, kde se věnují malbě na vodě a kde bych mohla pracovat. Vypadalo to téměř nemožné, už jsem to vzdávala, když můj přítel Berk objevil úžasnou výtvarnici Feride Dayanc, která měla svůj ateliér v Istanbulu. Byla nadšená z toho, že k ní na půl roku přijedu, budu ji pomáhat a co nejvíce se od ní učit.

Mé „Ebru-dobrodružství“ začalo na jaře 2014, kdy jsem sedla na letadlo a vydala se sama do asijské části Istanbulu. K Feride do ateliéru jsem docházela denně. Pomáhala jsem ji s organizací kurzů, s přípravou výstav a všeho, co bylo v ateliéru potřeba. Na oplátku mě Feride učila základy techniky Ebru, seznámila mě s materiálem a pomůckami, také jak připravovat lázeň, vyrábět štětce, míchat barvy a vytvářet různé tradiční vzory s otiskem na papír. Na konci stáže jsem měla tu čest vystavovat v Istanbulu s dalšími umělci.

Už když jsem se po půl roce vracela domů, věděla jsem, že se opět brzy uvidíme. Hned po příjezdu jsem doháněla studium na univerzitě a zařizovala další stáž. Feride mě doporučila do druhého ateliéru k výtvarnici Nesime Kantar, na druhý břeh Istanbulu, do evropské části. Nesime se věnuje modernějšímu Ebru, experimentuje s různými materiály a kombinuje malbu na vodě i s jinými technikami. Znovu jsem tedy odletěla do Turecka, abych se naučila jak pracovat s Ebru v kombinaci i s jinými materiály – např. s textilem nebo keramikou. Další půl rok v Turecku mě opět posunul dál a získala jsem spoustu dalších zkušeností, které vám v této knize ráda předávám.

Do Turecka létám několikrát ročně na různé výstavy, kurzy, Ebru-kongresy, mezinárodní dny Ebru a jiné akce. Istanbul se stal mým druhým domovem a Ebru byla láska na první pohled.

Po návratu do ČR jsem jako první pořádala kurzy pro mé známé, které tato technika zajímala. Brzy jsem rozšířila kurzy Ebru pro další zájemce. Veškerý materiál dovážím z Turecka a prezentuji Ebru na veletrzích, výstavách, festivalech a věnuji se také školení pro děti, dospělé a pedagogy. Ebru je totiž úžasná technika, která je vhodná úplně pro všechny.

Ráda bych poděkovala Ostravské univerzitě, především Milanu Cieslarovi, za podporu během mého studia a za možnost vycestovat za technikou Ebru. Velké díky patří také rodičům, kteří mě už od mala vedli k výtvarné tvorbě, a příteli Vojtovi, který mě podporuje ve všech ohledech.

Přeji vám krásné zážitky z malby na vodní hladině. Je to neskutečný „relax“, který vás bude určitě bavit.

Tess

Historie

Historie techniky malby na vodní hladině

Na historii této techniky je několik názorů. Nikdo neví přesně, kdy a kde vlastně vzniklo umění mramorování a mnoho věcí ohledně historie malby na vodní hladině zbývá objasnit.

Dosud doložená historie techniky mramorování sahá až do roku 986 n. l. Postupně se vyvíjela ve východní a střední Asii. Slovo „ebre“ je první známý název mramorování, které znamená „dutina“ v jednom z asijských jazyků. Přes Hedvábnou stezku se toto umění dostalo do Iránu, kde bylo známo jako „abru“ což znamená „vodní hladina“ nebo „abri“ v překladu „mrak“. Turci přinesli toto umění do Anatolie zhruba v 15. století a nazývali ho „ebru“. Tradiční Ebru pracuje hlavně s přírodními materiály – hovězí žlučí, přírodní tragantovou gumou, přírodními barvivy a štětci, které jsou vyrobené z koňských žíní a stonku růže.

Na konci 16. století se toto umění dostalo do Evropy díky obchodníkům a cestovatelům. Šířili tuto techniku pod názvem „turecký papír“ nebo také „tragantový papír“. Tento název byl odvozen od roztoku, na kterém se mramorované papíry vytvářely. Další názvy, pod kterými můžeme tuto techniku najít, jsou „karagenové a máčené papíry“. Mramorování bylo široce používáno v Itálii, Německu, Francii a Anglii.

Stalo se populární jako podklad pro kaligrafii a hlavně na vazby knih a dekorační papíry, kterými se potahovaly poličky, vnitřky skříní a zásuvek. Používání mramorovaných papírů v knihařských dílnách k potahování knižních desek a zdobení knih touto technikou se hojně používalo v Evropě ještě počátkem 20. století.

Současnost

Mramorování se dnes šíří jako výtvarná technika a umělci s ní experimentují v rámci různých kombinovaných technik prakticky na celém světě. Jen málo z nich ale zachovává techniku tradičního tureckého umění Ebru. Přírodní pigmenty smíchané s hovězí žlučí jsou dnes nahrazovány např. akrylovými barvami a opomíjený je i tradiční způsob malby předávaný z učitele na žáka.

Specifický výtvarný projev blízký abstraktnímu umění, který malování na vodní hladině nabízí, je často nahrazován prostou improvizací. Mramorování se v současnosti aplikuje kromě papíru i na tkaniny, trojrozměrné objekty, keramiku, dřevo a jiné savé materiály.

Turecké umění mramorování papíru Ebru bylo zapsáno 24. 11. 2014 na seznam nemotného kulturního dědictví lidstva UNESCO, který vzniká od roku 2001.

Seznam zahrnuje kulturní dědictví předávané prostřednictvím lidí, kteří jsou nositeli tradice nebo různých forem kulturního vyjádření.

MATERIÁL